

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

שבת מברכים - פרשת וארא

כ"ח טבת תשפ"ג
גליון תתצ"א

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	
בני ברק	5:43	4:41	
ירושלים	5:42	4:26	
בארא פארק	6:00	4:41	

מברכים החדש: ר"ח שבט ביום שני הבג"ט.
מולד שבט: מוצש"ק שעה 11:56, 10-1 חלקים

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד
דקדולתנו שליט"א

ואני אקשה את לב פרעה (ג, י)
 ע"י ברמב"ן שעמד על הענין של הכבדת הלב של פרעה, כי אם השם הקשה את לבו מה פשעו, ותיריך שני תירוצים עיי"ש, ובספורנו ביאר הדבר שהכבדת הלב של פרעה לא היתה למנוע ממנו דרכי תשובה, ואם היה פרעה חפץ להינע לק"ל יתברך ולשוב אליו בתשובה שלימה, לא היה לו מזה שום מונע, והנה אמר הק"ל יתברך ואני אקשה את לב פרעה, שיתאמץ לסבול המכות ולא ישלח מיראת המכות את ישראל, ואין ספק שלולא הכבדת הלב היה פרעה משלח את ישראל בלי ספק, לא על צד תשובה והכנעה לק"ל יתברך שיתנחם מהיות מורד אף על פי שהכיר גדלו וטובו, אלא על צד היותו בלתי יכול לסבול עוד את צרת המכות וכו' וזאת לא היתה תשובה כלל, עכ"ד,

חידש לנו הספורנו שהכבדת הלב היתה רק שנתן לו השם כח ואומץ שיסבול המכות, ובזאת נגלה לעין כל רשעתו ומרדתו של פרעה שלא נכנע להקב"ה, ולולי ההכבדת לב היה פרעה משלח את ישראל מיד במכה הראשונה, מצד הפחד והיראה מהמכות אבל לא מהכנעתו להשם, אך לא היה גלוי לכל שעושה כן רק בגלל הפחד, והיה מקום לומר שפרעה נכנע להשם, אך כשראו שיש בו כח הסבל לסבול המכות ולא משלח את ישראל נתברר לעין כל רשעתו,

וכתב עוד שהאותות הגיעו למצרים שמהם יכירו גדלו וטובו וישובו המצרים באיזו תשובה אמיתית, ולמען תספר אתה ישראל הרואה הצרתם באזני בנך להודיע שכל אלה יפעל ק"ל עם גבר להשיבו אליו, שבבוא איזה פורעניות יפשפשו במעשיהם.

ויעשו כן חרטמי מצרים בלטיהם (ו, כב)
 וברש"י, ורבותינו אמרו (סנהדרין ס"ז): בלטיהם מעשה שדים, בלטיהם מעשה כשפים, ע"כ. ע"י בב"י (יו"ד ס"ו קע"ט) שהביא מחלוקת המשך בעמ"ב

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

הבורא עולם הוא בלויזי רחמים

ישראל לאביהם שבשמים רח"ל, אזי היא חוצצת ביניהם חס ושלום כדי שלא יקבלו בני ישראל את השפע הטוב מהש"ת שהוא מקור הטוב, ונעשה הסתר ח"ו.

ולכן על ידי תשובה שזוכים על ידה למחילה וסליחה וכפרה

נשברים ונופלים ומסירים את כל המחיצות, ושוב באים כל השפעות טובות מהשם יתברך על ראשי עם הקודש לעולם בכללות ובפרטות. וכמה שהתשובה יותר מועילה ויותר כהוגן, כך המחילה וסליחה וכפרה יותר כהוגן כך סרים המחיצות יותר ויותר עד שזוכים לריכטיגע קנאק. וכשיסרו מחיצות אלו לגמרי אז תהיה עת גאולה וישועה ולא תהא שום מחיצה בין ישראל לאביהם שבשמים וישובו ישראל לאבינו שבשמים וישמח עמהם בגאולה שלימה.

ולכן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין צ"ז): "אין הדבר תלוי אלא בתשובה", שאז יוסרו המחיצות לגמרי ויהיה שלימות החיבור של כנסת ישראל עם דודה עם הש"ת, ואז על ידי זה מגיעים לשורש גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד ששם הש"ת מקור הטוב כולו רחמים ונעשה הכל טוב ומתבטל כל הרע.

וזה שאמר הש"ת למשה רבינו עליו השלום שגם אם תראה דינים מבחי' אלוקים גם כן אל תפחד שהרי אני הוי"ה מקור הרחמים ואצלי הכל טוב ורק צריך לבטל בחי' אלוקים ודין שמצד המקבלים, וע"כ רק תעורר את בני ישראל לתשובה שלימה על ענייני בין אדם לחבירו ובין אדם למקום, ואז יהיו ראויים לקבל שפע הטוב ויהיה אני הוי"ה רחמים גלויים בהתגלות וגילוי גמור. **ולכן נמצא שכל זה תלוי ונמצא בידנו** אנו שעל ידי תשובה כראוי וכדבעי יתבטלו המחיצות ונזכה לישועה וגאולה שלימה במהרה בימינו.

בפרט עכשיו בימים אלו ימי השובבי"ם שהם מיוחדים לעניני תשובה "שובו בנים שובבי"ם", וימי תיקונים מיוחדים כידוע מהאריז"ל הק' ותלמידיו הק' זיע"א ושאר צדיקי אמת, שימים אלו מסוגלים צו די גרעסטע תיקונים.

יעזור הש"ת שנוזח להם כראוי ולשאר התיקונים תמיד כראוי, ויתן לנו הש"ת שנוזח לתיקון השלם ותיקון הכללי תמיד בכל העניינים, שנעשה כולנו תשובה באמת, תשובה מאהבה, "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם", ועל ידי תשובה נזכה כנ"ל לבחינת אני הוי"ה רחמים בהתגלות ויתבטלו כל המשך בעמ"ב

וידבר אלוקים אל משה ויאמר אליו אני ה', וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל-ש-ד-י ושמתי ה' לא נודעתי להם (ו, ב-ג)

וכבר דייקו בזה די הייליגע זיסע רש"י הק' ושאר מפרשי התורה"ק מהו שהתחיל בשם אלוקים שהוא בחי' הדין ואח"כ שם הוי"ה שהוא מידת הרחמים,

ולמה תחילה אצל אלוקים וידבר שהוא לשון דיבור קשה ואח"כ אצל שם הוי"ה כתיב ויאמר שהיא אמירה רכה.

ובתורה הקדושה איתא פשטים עד אין סוף, ולכן יש לומר שמונח כאן התחזקות גדולה שיש ללמוד מכאן ללימוד מוסר ולימוד חסידות שהשם יתברך רצה ללמד את משה רבינו ע"ה כביכול שתדע שגם אם אתה רואה מצב שנראה קשה ומר ונראה לך שהוא בחינת דין בחינת שם אלוקים ובחי' דיבור קשה גם אז תדע שאני הוי"ה בחינת רחמים וגם זה הקושי גופא הכל בלויזי רחמים ובמקורו ושורשו הכל טוב והכל למזכה כי הכל מהש"ת.

וגם בחינת וידבר אלוקים שנראה קשה הוא אני הוי"ה מהשתלשלות הרחמים, ולכן רצה הש"ת ללמדו הדרך איך להמתיק הדינים ולהסיר צרות ורעות מראשי עם הקודש על ידי שיגיע למקור ולשורש ששם הכל רחמים ואז יומתק הכל ויהיה רחמים וחסדים נגלים בפועל.

ולכן המשיך הש"ת ואמר לו "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב", שזו היא עבודת הצדיקים מאז להמתיק כל רע מעל בני ישראל ולהשפיע עליהם רחמים וחסדים, ואף אתה שרואה צער בני ישראל במצרים, גם כן תלך בדרכם הק' ואז תזכה ותראה שתעשה הכל טוב כשיעצתא דשמיא.

וזהו "ויאמר אליו אני ה'", שורש הרחמים, שתיבת "אני" פירושה, כביכול אני כולאי א-ל מלא רחמים וטוב הוי"ה לכל.

השם יתברך הוא מקור כל הטוב ומדרך הטוב להיטיב ומאתו לא תצא הרעות, ורצונו יתברך רק להיטיב לעם ישראל עד אין סוף שפע רחמים וחסדים וטוב, אלא שהיצר הרע השאור שבעיסה מעכב, שהוא די ביטערע שונא יורד ומחטיא ואח"כ עולה ומקטרג רח"ל שהוא השונא המר, די ביטערע עמלק שיש לו הרבה שלוחים להשטין ולקלקל, שאמנם הם כלום אבל הוא המחטיא שונא ומקטרג ומביא שטרי חוב על שלעכטע גוים ואי אפשר לדחותו בקש שהרי מלך במשפט יעמיד ארץ, ולכן הוא שמחה גדולה ועצומה לפני הש"ת כשבאים לפני הרבש"ע די הייליגע זיסע מלאכי השרת מליצי יושר והייליגע זיסע צדיקי ארץ שמלמדים זכות על ישראל ומנצחים השונא ודוחים אותו וממתיקים על ידי זה את כל הדינים בשרשם, ואז גם על פי אמת שחותמו של הקב"ה אמת הוברר שהכל שוא ומגיע כל הטוב לאידישע קינדער ולכל כלל ישראל שזהו רצונו יתברך מעולם להשפיע כסדר כל טוב סלה לכל ישראל.

ורק משום שבא היצר הרע ומחטיא ועושה מחיצה עי"ז בין

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

המחיצות, שאין הדבר תלוי אלא בתשובה, וזכה להכלל שהכל תלוי בזה בכלל ובפרט אלע ישועות און אלע עניינים.

ועל ידי שיהודי זוכה לשוב בתשובה שלימה ומבקש מהש"ת סליחה ומחילה, זוכה הוא לכל הטוב ולא חסר לו עוד מאום, וזוכה צו די גרעסטע ישועה. ואמנם בתשובה יש מדרגות עד אין סוף, וכמה שעשו תשובה עוד לא התחילו, ויש בזה בחינות של תשובה באמת ותשובה מיראה ותשובה מאהבה.

וכענין שכתב ההייליגע זיסע רמב"ם הק' זי"ע: "עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב עוד לכסלה בזה החטא עוד", ובחינת תשובה רבי סעדיה גאון שאחר שעשו תשובה וראו אחרי זה גדלות הבורא יותר ויותר אז הבינו יותר כמה עשו שלא כהוגן להמרות פי אלוקי עולם ה' שלגדלותו אין חקר, וכמה שרואים יותר גדולת ה' מבינים שתשובה שעשו אתמול אינה מספקת, כי לפי ההשגה של היום מבינים יותר החסרון של החטא ועושים תשובה שוב ועושים תשובה על תשובה, ואין לנו השגה בתכלית התשובה.

ולכן צריכים על כל פנים לעשות תשובה לכל הפחות כפשוטו 'חרטה על העבר וקבלה על העתיד', וכמה שהם יותר בתוקף ומעומקו של הלב, כך זוכים יותר צו די בעסערע תשובה ולשפע קודש.

יעזור השי"ת ויתן לנו שנוכח אכן לחרטה אמיתית וקבלה לעתיד האמיתית תשובה צו טאהן באמת ובאהבה ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, וישמח השם יתברך את כל הנשברי לב וישמור את כל כלל ישראל בכללות ובפרטות בארץ ישראל ובחול' ובכל מקום שהם, ונוכח לכל הברכות הרפואות וישועות, און צו די בנין בית המקדש שוין יעצ אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

דברי תורה

המשך מעמ' א'

ראשונים אם מעשה שדים היו בכלל מעשה כשפים ואסור או לא, והרא"ש הביא ראייה מהגמ' הנ"ל שמעשה שדים אינם מעשה כשפים, דאם מעשה שדים כמעשה כשפים, למאי נפק"מ אמרו חז"ל שבלתייהם מעשה שדים בלתייהם מעשה כשפים הרי אדי ואדי חד הוא, עיי"ש.

הנה לדעת המתירין י"ל הא דבפעם הראשון כשהשליך אהרון מטחו כתיב ויעשו גם הם חרטומי מצרים בלתייהם כן, ובמכת דם כתיב ויעשו כן חרטומי מצרים בלתייהם, וכן במכת הצפרדעים כתיב ויעשו כן חרטומים בלתייהם, וכן כתיב במכת כינים בלתייהם, הרי שרק בפעם הראשון השתמשו המצרים בלתייהם בכישוף, ובשאר הפעמים השתמשו בלתייהם בשדים, וי"ל הטעם בזה, כי לאחר שבפעם הראשון השתמשו המצרים בכישוף לעשות כמעשה משה, נמצא כי משה בעשותו את שאר האותות הרי הוא הגורם שישתמשו המצרים ויעשו עוד מעשה כישוף, ואף אם אין ב"נ מוזהר על הכישוף, מ"מ עצם הדבר לגרום שיעשה כישוף ע"י, לאו שפיר הוא, שהרי אפי' להתרפאות ע"י כישוף לא פשוט הוא להיתר (עי' י"ד קע"ט ובמנ"ח מצוה תקי"ב) [ולדעת ר"ש שכן נח מוזהר על הכישוף (סנהדרין נ"ו): גורם בזה שיעבור עברה, ואיסור לפני עור לא תתן מכשול שייך גם לפני ב"נ (ע"ו: ועי' מנ"ח מצוה רל"ב)], ואף שכאן לא נותן להם מכשול, אלא גורם להם מכשול, שע"י מעשיו גורם שיעשו גם הם כמותו, וי"ל בזה אם שייך בכח"ג האיסור של לפני עור], ולפיכך לאחר הפעם הראשון שהשתמשו במעשה כשפים ביטל מהם משה את כוח הכישוף שלהם ולכן השתמשו לאחר מכן רק במעשה שדים, שאין בזה איסור לדעת הראשונים הנ"ל.

ויצעק משה אל ד' על דבר הצפרדעים (ה, ח)

וכן במכת ערוב כתיב ויעתר אל ד', ובמכת ברד כתיב ויפרוש כפיו אל ד', ובמכת ארבה כתיב ויעתר אל ד', ולאורה יליד מדוע היה נצרך משה לתפילה שיסורו המכות מפרעה, והלא הכל היה בחשבון מדויק מאת ד', מתי יבוא המכות ומתי יפסקו, בעת שהכביד לבו באו לו המכות ובעת שנכנע הפסיקו המכות, ולא היה הענין תלוי בתפילה של משה כי אם בהכבדת לב פרעה, ומה מקום לתפילה זו, ובפרט מ"ש רש"י על ויעתר שהרבה ונתאמן בתפילה יש להבין למה היה צריך להתאמן ולהרבות בתפילה על כך, וי"ל עפי"מ"ש בשפת אמת (בשלה תרל"א) זול"ל, וא"ע ורמב"ן מקשים על צעקת מרע"ה [בקריעת י"ס] הלא הקדוש ברוך הוא הבטיחו שאכבדה בפרעה כו', אך נראה כי מדרך הצדיק לצעוק אף על מה שנבטח, שמאמר הש"י הוא אחר שלימות פעולותיו של האדם, ותפילה וצעקה בכלל פעולת אדם השלם לאלהיו, ולזאת מה שיהי נושע ע"י תפילה וצעקה, הוא הישועה שנבטח עליו וכו' עכ"ל [וכתבתו עוד מזה בפ' חיי שרה].

ועפי"ז י"ל שאף שלא היה צריך כאן לתפילה על הפסקת המכות, מ"מ כמו שדרך הצדיקים לצעוק אף על מה שנבטח, כי הוא שלימות פעולותיו של האדם, כן דרך הצדיקים לצעוק ולהתפלל אף על דבר שממילא יהיה, כי בכל דבר ששייך להתפלל עליו מתפללים, כי השתוקקותם של הצדיקים לתפילה גדולה עד למאוד ובכל עת שאפשר להרבות בתפילה נאחזים הם בזה, כי גדלה תשוקתם להוסיף שלימות על שלימות פעולתם, ולכן משה רבנו אף שהיה יכול רק לצוות על הסרת המכות באמירה בלבד, אעפ"כ עשה כן ע"י ריבוי והתאמצות בתפילה.

פנינים על הפרשה

וארא אל אברהם אל יצחק אל האבות (רש"י) והרי אנו יודעים שאברהם יצחק ויעקב הם האבות, אלא הכוונה היא שהקב"ה נראה ליצחק לא משום שהוא בנו של אברהם, וליעקב - לא משום שהיה "נכד"... אלא "וארא אל האבות" מפני שכל אחד ואחד זכה להיות אב בפני עצמו. (הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה אדם שגורלו מר וקשה בהווה, אין דעתו פנויה לקבל הבטחות לעתיד הרחוק. בני ישראל אינם קולטים טרופה עליהם מחמת קושי העבודה, אינם קולטים כלל את דבריו של משה, האומר להם כי בעתיד יביאם אל ארץ טובה. אין להם כל ענין במה שיהיה לעתיד, קודם כל רוצים הם רק להיחלץ מהמצוקה בה הם נתונים כרגע. לפיכך אמר ה' יתברך למשה, כי ידבר רק על ההווה "להוציא את בני ישראל מארץ מצרים" (משך הכמה)

וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם לכאן מה היתה עיקר הצעקה - אלא לעולם יש לעבוד את ה' מתוך רצון טוב ומתוך שמחה, ואולם במצרים היה פרעה הגורם העיקרי שהניעם לעבודת ה'... ועל זה הצטערו ביותר, "את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אותם" - נאקתם היתה על אשר המצרים הם המעבדים אותם. והם אלו המניעים אותם לעבודת ה'. (הרה"ק ר' משה מקוברין זי"ע)

אהבת ישראל של רבוה"ק

הנה בשבוע החולף חלו ימי דהילולא רבתי של מרן רבוה"ק מרן אדמו"ר זי"א ומרן הרמ"מ זי"א. ידוע שבחודש זה ימי השזיב"ם החודש סבת שהם נרמזים בסתר"ק בקדושה וטהרת הלב. כמי שנסקפה באהבת ישראל האמיתית של מרן רבוה"ק הנ"ל זי"א, שזאת היתה הנהגתם תמיד, מסכת רצופה של אהבת ישראל משויש זקינם הסב"ק מרן מוהר"ד מלעילוב, מסכת שלא תמה לעולם, מסכת של טהרת הלב, ואף אנו נלך לאורם תדבק במשנתם הטהורה של האילנות הגדולים, הכותם הטהורה הק' תגן עלינו ועכ"א. ענין זה נרמז אף בפרשתם "ויקה אהרן את בת עמינדב לו לאשה", ודרשו חז"ל (ב"ב קט"ו). לעולם ידבק אדם בטובים שהיו משה נשא את בת יתרו וזה יצא ממנו יהונתן, ואהרן שנשא את בת עמינדב וזה יצא ממנו פנחס. ואמר אחד הצדיקים שבחינתו של אדם טוב הוא, שיכול הוא לדחות את מבקש הטובה באלף דחיות ונימוקים ויותר ולומר למבקש הטובה - לא.

אבל הוא אומר "כן" למבקש הטובה וזה האדם שראוי לקרותו אדם טוב. ואי' מהחחה הק' מלובלין שבחינת עין טובה' היא שמה שיש לישראל אינו מספיק עבורו ומבקש יוסף ה' לישראל עוד.

יה"ר שלא תמוש התורה והמסורה מפניו, להאדירה ולהגדילה, לרוממה להחזיקה ולהחיותה, ותנומיה מאושר למעלה למשכיל בדרך עץ החיים, ינטלם ה' וינשאם וישמחם כימי עולם בתורה וגדולה במקום אחד, עד זכה לביאת משיח צדקינו ומלכינו נושא שם מייסד השושלת בראשיתו, אמן כן יאמר ה'.

אמרי קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע"א

השי"ת) "אל האבות" - צו די וועלערס" (אל הרוצים והחפצים באוייזט זיך דער באשעפער, (אל מי מראה ומתראה באמת)..

הנה ידוע מה שכתב בעל "הריקאנטי" זי"ע בהקדמה לספרו, שנתגלו לו כל מעיינות החכמה על ידי מלאך לבוש לבנים שהגיע אליו עם כד מים ונתן לו לשתות, וכל מה שהגיע אליו תורתו קדושתו וכו', הכל היה רק על ידי שלא ידע שבע רצון מלהיות לו רצון טוב, כי כל ימיו היה שאיפתו אך ורק "רצונות טובות", ועל אלו הרוצים ומבקשי ה', עליהם נאמר הפסוק "וארא".

הרה"ק רבי משולם זוסיא מאניפולי זי"ע
עבודות קודש מרבוה"ק מלעלוב לרגל יומא דהילולא ב' שבט (תק"ס)

מראש את קצבת הזמן שעליהם לשהות בכל מקום אליו הגיעו, ומיד בהגיע הזמן שידעו שעד אז עליהם לשהות שם פנו לדרכם הלאה אל עיר אחרת. פעם שהו בכפר מסוים וערכו את כל ה'תיקונים' שהיו צריכים לעשות שם, וידעו בבירור שאין להם מה לעשות יותר בכפר ההוא, אך בינתיים לא נסעו מהמקום, והרבי ר' זושא פנה אל שוק העיר שם שמע כפרי אחד שואל לחבירו "מה שלומך ידידי וחברי הטוב?" ענה לו חבירו "מה אתה שואל אותי, הלא כמה וכמה צרות טונות ומשוננות עברו עלי בזאת השנה. אמר לו הידיד "דיו שהוא חי". טען לו החבר על כך, מה אתה אומר לי שמספיק שאני חי, הלא טוב מותי מחיי מחמת רוב הצרות שעברו עלי. הסביר לו הידיד, שהוא לא התכוון עליו באמרו "דיו שהוא חי" אלא על השי"ת, שדי לנו שהוא חי לעד ויכול בכל רגע להיטיב לנו ולגאול אותנו מכל צרותינו.

כשמוע הרבי ר' זושא את דברי הכפרי חזר בפני אחיו הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע והתבטא ואמר: "א ציגד, קען מען שוין פארן" - כנעת אפשר לנסוע הלאה לאחר ששמעו את דבריו של הכפרי שדיו שהשי"ת חי ויכול להיטיב בכל עת.

ויצוין שבעת שפגל רבינו הרמ"מ למשכב לאחר חג השבועות בשנת תשמ"א והיה שרוי בחולשה נוראה ובייסורים נוראים קרא באחד הימים אל אחד ממקורביו לאחר חג השבועות, וסיפר לו סיפור זה, וכביכול ביקש לומר על עצמו ש"דיו שהוא חי", שלמרות כל ייסוריו הנוראים שקיבל זה עתה בכל זאת מודה הוא לה' על כל אלה שדיו שהוא חי שהשי"ת מיטב בכל רגע ורגע לבריותיו.

ליקוטים מספה"ק על קדושת ומעלת בעל הילולא

מידי לילה, בהגיע זמן חצות, ניעור ר' זושא והפילו עצמו מעל גבי המיטה, תוך שהוא זונק "זושא, זושא, זושא" קושה לעבודת הבורא, שנת כבר דיין, את השאר תשלים כבר בקבר"... היה מתפלל כמה שנים שישג יראת הרוממות כמו מלאך ה' צבקות (מאור ושמש מסעי)

פעם אחת ביקש איש אחד מרבי זושא, שיברכו ביראת שמים. ר' זושא הניף את ידו והאיש נפל ארצה ולא יכול היה להתרומם ולשאת פניו מגודל היראה. אחר כך הרים ר' זושא את ידו בשנים ורק אז הצליח האיש לקום ולעמוד על רגליו כאחד האדם. (דעת משה פרשת מטות)

וכמה פעמים כשהתבקש בבורא ב"ה וב"ש היה מופשיט עצמו לגמרי מן העולם הזה, עד היותו קרוב ממש להתבטל במציאות עד שהוכרח לנדד נדרים ונדבות שיתקיים נפשו בו. (באר משה פרשת חיי שרה)

הרה"ק רבי נחמן מברסלב אמר על רבינו שהיה חדוש גדול מאוד נגד כמה צדיקים גדולים כי הלך עם ההתלהבות של ההתחלה זמן רב. (חיי מוהר"ן)

היה צם ועוסק בתענית ובדביקות גדול ובסיגופים גדולים כדי להתחזר למוטב איהו אדם. (מבשר צדק פ' תולדות)

פעם שאלו הרה"ק ר' שמלקא מניקלשבורג ואחיו הרה"ק ר' פנחס רוביין "בעל ההפלאה" את רבם המגיד ממועזיטש כיצד זיכה אדם לקיים את דברי המשנה "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה". "לכו אל בית המדרש, אל ר' זושא" הורה להם המגיד, והוא יפתור את קושייתכם.

מקושה השנים ברבי זושא, שהיה עני מרוד מאין כמוהו ובגדיו פקועים ומטולאים, הנהגה פניו כתמיד מאירות ושמחות. "תמה אני

התפלא ר' זושא "שרבינו המגיד הפנה אתכם דווקא אלי", "הלוא אני לא ראיתי רע מעודי והייתי שרוי אך בטובה". **זינוכיא**

הנרות מיד יתעוררו בדביקותם ויחזרו כבתחילה להתדבק בה' בכל מאודם.

פעם היה מרן רביה"ק הרמ"מ זי"ע עם אקינו מרן רביה"ק הרד"ש זי"ע אצל הרה"ק רבי מרדכי מראחמנסטרינקא זי"ע. כשסיים ביקורו נכנס הרד"ש אל מחברתו הטהורה הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה שהיתה בתו של הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע שהיה חתנו של הרה"ק רבי ישראל אברהם מטשארני-אוסטרהא זי"ע בן הרבי ר' זושא זי"ע. וסיפרה לו הרבנית כי פעם נכנס יהודי אחד שהיה חוטא ופושע אל אקנה הק' הרבי ר' זושא וביקש תיקון על חטאיו ופשעיו.

הרבי ר' זושא שראה אותו מלא בחטאים ועוונות רח"ל אמר לו, שאין הוא יכול לתת לו שום 'תיקון' וסדר תשובה לחטאיו. אדהכי והכי ביקש מנכדו שיביא לו גחלת להדליק ממנו את הלולקע. משהכניס הנכד את הגחלת התבטא הרבי ר' זושא אל היהודי ואמר לו, שכמו שיגדל עשב על גחלת זו כך תוכל לעשות תשובה.

היהודי שמע את הדברים יוצאים מפה קדשו של הצדיק שאין לו תיקון לעוונותיו ונפל ארצה מיד והתעלף.

כראות הרבי ר' זושא שמתכוון היהודי באמת ובתמים וכל הצנחו לשוב בתשובה שלימה על כל חטאיו ופשעיו נתן לו סדר תשובה ו'תיקון' שיתנהג בו משך שנה שלימה.

בני הבית שמעו את דברי ר' זושא ואמר את הדברים הנ"ל ושלבסוף נתן ליהודי סדר תשובה מיוחד החביאו מיד את הגחלת בחדר. כעבור שנה חזר היהודי אל הרבי ר' זושא וכשראה אותו הרבי רבי זושא התבטא אליו ואמר לו: "סר עוונך וחתאתך תכופר".

בני הבית שמעו ששוב את הדברים נטרו מיד מאותה גחלת שהחביאו ונכנסו לראות אותה ומה גדלה פליאתם בראותם כיצד באמת הצומח עשב על אותה גחלת.

הגחלת הזו הגיעה בירושה עד הרה"ק רבי דוד מטאלנא זי"ע ואח"כ עברה בירושה אל הבת הרבנית חנה ובעלה הרה"ק רבי מרדכי מראחמנסטרינקא זי"ע.

עודה מספרת את הסיפור המופלא לרבינו הרד"ש הוציאה הרבנית את הגחלת כדי להראות לפניו, אמר רבינו הרמ"מ שאמנם העשב כבר לא נשאר על הגחלת את הגחלת עצמו הוא ראה.

עוד הוסיף בל"ק: "צדיקים, דארף מען אלעס גלויבן, חוץ אז דער צדיק זאל אגט א יוד אז ער קען נישט תשובה טאהן, וייל א יוד קען שטענדיג תשובה טאהן" - {הכל יש להאמין לצדיקים, מלבד כשהם אומרים שאין לאיש תיקון ואינו יכול לשוב בתשובה שלימה, כי האיש היהודי יכול תמיד לחזור ולשוב ה' בתשובה שלימה על כל חטאיו ופשעיו}.

פעם היה הרבי ר' זושא באכסניא, ובאותה עת נעלם מזלג יקר מהאכסניא, ומפני שלא היה שם עוד אנשים נפל חשדו של הבעה"ב על הרבי ר' זושא, והיה הרבי ר' זושא כופר בכל ואמר שחלילה לו מעשות כדבר הזה, הלך הבעה"ב והביאו בפני רב העיר וסיפר לו הדברים כהיותן, ואותו רב ביקש מהבעה"ב שיצא לחוץ, וכשיצא החתיל מאיים על הרבי ר' זושא שאם לא יודה ויחזור וימזלג יתנו לו מלקות וכדו', מיד נתלהב הרבי ר' זושא נעמד ממקומו ואמר בהתלהבות עצומה לאותו רב: איני מפחד מהמלקות, ידא אני מפני ה"ל תגוב", מיד כששמע זאת אותו רב ירד הדברים אל ליבו, ומיד קרא לאותו בעה"ב ואמר לו: בשנותי שאין ידו בהעלמות המזלג.

סיפר כ"ק מרן אד"ש שהאחים הקדושים הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק והרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע בעת גלותם היו יודעים

מגדלי תלמידיו של המגיד ממועזיטש, אחיו של הרבי רבינו אלימלך מליז'ענסק בעל ה"נועם אלמלך". מפורסם בתמימותו ואהבתו לכל נבדא, יראת הטאו וקדושתו הרבה. את דרכו בחסינות למד אצל רבו הגדול ממועזיטש. לאחר פטירת אביו, ר' אליעזר ליפא, נדד מעיר לעיר ומכפר לכפר, עד שהגיע לממועזיטש, בה התגורר זודו ר' פאליט, מושמשו של המגיד.

יראת הטאו של ר' זושא הייתה גדולה מאוד. תמיד היה חושש שמוא עבירה יש בידו. בכל יום היה נוהג לרשום בפיתקה מיוחדת כל דבר שעשה, ואשר נראה לו כחטא או כנודנד עבירה, ומידי ערב לפני השינה היה קורא את הפיתקה, בוכה בדמעות שליש ושב תשובה שלימה, רק כאשר היו המילים הרשומות בפיתקה נמחקות ברוב ככ, היה בטוח ר' זושא כי "חטאיו" התכפרו.

פעם אחת שהתן ר' זושא שיעור שלימד המגיד מקוצו ופראתם שותף בבכי ע. כאשר נרגע סיפר ברוב ענוותנות: "ראיתי כיצד הפמליא של מעלה באה לשמוע את דברי המגיד ואז התעורר ליבי ולא יכולתי להתאפק מלשוב בתשובה שלימה".

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע אביו הק' מרן רבינו הרמ"מ זי"ע א שרה"ק בעל התניא זי"ע היה מוכנה את ידידו הטוב הרבי ר' זושא מכתב בתואר "שר התורה" ושאלו את הרה"ק בעל התניא על כך, והשיב בעל התניא על פי מנעשה שהיה, שפעם באו לשאול את רבו המגיד הק' ממועזיטש זי"ע שאלה קשה, ושלה לברר את הדבר אצל גדולי תלמידיו הרה"ק רבינו זושא זי"ע ופמלקא ואחיו הרה"ק בעל ההפלאה ובעל התניא זי"ע א שישבו תשובה בדבר. הם חיפשו בספרים לאור הנרות ודנו ביניהם על השאלה.

בזמן שהם שוהים ומתפללים בלימודם עבר הרבי ר' זושא על ידם וכיבה את הנרות.

אמר שראו שהרבי ר' זושא הוא זה שכיבה את הנרות לא ידעו לו דבר והדליקו שוב את הנרות והמשיכו לפלפל ביניהם על השאלה.

כעבור זמן מה עבר שוב הרבי ר' זושא וכיבה עוד פעם את הנרות. כעת פנו אליו שאלתם מדוע הוא מביא להם את הנרות בעוד שהם דנים בשאלה קשה ביותר שהרבי בעצמו שלח לשאלם, ועליהם להשיב את תשובתם.

שאל אותם הרבי ר' זושא מה היא השאלה אותה שלח הרבי לברר אצלם. והתבטא בעל התניא, שעל אף שידעו בעצמם את השאלה והעצומה שהם גדולים בתורה יותר מהרבי ר' זושא, בכל זאת משום כבודו השיבו לו על שאלתו ופירוטו לו את השאלה ששלח המגיד לברר אצלם. כשמועו את השאלה פטט להם הרבי ר' זושא מיד את השאלה והשיב להם את התשובה המדויקת.

לאחר שהוהרו להם הספיקות והשאלה נעלמה כלא היתה, פנו תלמידיו המגיד הק' אל הרבי ר' זושא לברר אצלו מה היתה סיבת כיבוי הנרות בעת שפלפו בנוגע לשאלה ובעל תשובה להם רבם לברר.

השיב להם הרבי ר' זושא, שהוא ראה והבחין בהם שבעוד שפלפלו בלימודם בה, כי"כ התעמקו בעיונם עד שרואגים מרשו מדביקותם בה, ולכן כיבה להם את הנרות. ועל זה התבטא הבעל התניא, משום מנעשה זה הוא כינה את הרבי ר' זושא בתואר "שר התורה".

הפטיר מרן הרמ"מ שכשסיים לספר כל זאת, שאת זה ידע הרבי ר' זושא בבירור, שמידי כשהוא יכבה להם את

הילולא דצדיקיא

יום שב' ק כ"ו	רבי אברהם חיים ב"ר גדליה משה בעל אורח לחיים תל' המגיד ממועזיטש (תקע"ו)
שבת	רבי ישכר דוב מברעזאן ב"ר אהרן לייב מברעזאן (תר"ו) רבי הלל מברעזאן ב"ר יצחק (ת"ס)
יום א' כ"ז ט"ז	רבי אלכסנדר סנדר שמואל אב"ד נאליעויר ולובב ב"ר פנחס דוד היילפרין - שו"ת מרע"א (ת"ס)
יום א' כ"ח ט"ז	רבי שמשון ב"ר רפאל הירש (תרמ"ט) רבי אלטר ישעי מרעמבין ב"ר ראובן (תר"ח) רבי יחזקע העשיל לבוב אב"ד שוואבאך ב"ר אהרן אב"ד טורד - שו"ת פני לבנה (תקל"א) רבי מנשה יצחק מאור איינשטיין מירדשטוב - שו"ת כ"ר אשר ישעי מפרוכניק (תשל"א) רבי פנחס הירשפרונג אב"ד מנטרראייל - תל' מוה"ר שפירא מלובלין (תשנ"ה)
יום ב' כ"ט ט"ז	רבי צבי מנחם מאניפאלי - דינאוויץ ב"ר משולם זוסיא - תל' אביו הרבי ר' זושא והמגיד מולאטשטוב (תקע"ו)
יום ב' כ"ט ט"ז	רבי שלמה זלמן מוועזיטש ב"ר שמואל כץ - תל' הגר"א, בעל התניא ועוד (תקס"ו) רבי חנך הכהן מוארשא ב"ר טוביה - תל' מרן מוהר"ד מלעלוב, יהודי הק' והתורה והקדושת לו (תר"ו)
יום ב' כ"ט ט"ז	רבי מנחם מנחם הארוויץ מלינסק ב"ר אברהם חיים (תר"ח) רבי נפתלי מליטאוויסק ב"ר ישכר דוב - תל' רב"ה מרעמבין והדברי חיים מצאנז (תרנ"א) רבי יעקב שלמה היילפרין אב"ד דינאב ב"ר דוב בעריש אב"ד פרמישלאן (תר"ח) רבי חיים בנימין טוב מוואלדן ב"ר שמואל איליהו (תרע"א)
יום ב' כ"ט ט"ז	רבי יוסף דוד מולדעץ ב"ר מרדכי מניליאדאקא (תרע"ה) רבי גדליה שפולקס מפשמישיל ב"ר מרדכי (תרע"ה) רב בן ציון יהודה לייב טווערסקי מהארנסטיפל ב"ר מרדכי דוב (תש"א) רבי ישכר בער ריוזנבוים מסטראוויץ ב"ר איתמר מנדבורג - דברי ישכר (תשמ"א) רבי נתן הכהן (תש"ג) ב"ר מרדכי אדלר (תר"ס)
יום ב' כ"ט ט"ז	רבי משה יהושע יהודה לייב ב"ר בנימין דיסקין מברסק-ים - (תר"ח)

כי אני ה' - אמונה בהשגחה פרטית
בפרשתך (ו, ז-ח) וידעתם כי אני ה' וגו' ונתתי
אותה לכם מורשה אני ה' וגו' ובהמשך
הפרשה (ו, ט) וידבר ה' אל משה לאמר אני
ה'; וכן (ו, י) וידעו מצרים כי אני ה'; וכן הוא
אומר (ת, יח) למען תדע כי אני ה'.
מבארים רבותינו הראשונים (כך ביאר הרמב"ן
בסו"פ בא, והאר"ך בזה בספר הגור' לרבינו נפתלי
הירץ טייטל זי"ע) כי כאן עת בא הקב"ה
להראות את כבודו בנאות ישראל מבית
עבדים, הרבה הוא ללמד את בניו רחומיו
שידעו כי 'אני ה' היינו שכל דבר וענין
שבעולם מתנהג על ידו יתברך בהשגחה
פרטית, וכל תנועה ותנועה המתרחשת וכאה
לעולם שקולה היא ומודדת.
ולא יועילו לו לאדם כל מצדקי שבעולם לשנות
את הנגזר עליו בהשגחה פרטית, על כל פרט
ופרט ממעשיו.

בענין ההשתדלות
דברי חזקוני וסיפורים נפלאים מהגה"צ
המשפיע ובי אלימלך בידרמן שליט"א

ורגע אפילו בשעה שאין הדבר נראה לי, וקשיים
 באים עלי, מכל מקום הכל מאתו יתברך שמלא
 כל הארץ כבודו .
 וזהו כל עניני מצוות זכירת יציאת מצרים שהוא
 חיוב יומי ותמידי על כל אחד אשר בשם ישראל
 יכונה, היינו שיתן אל לבו לזכור את הניסים
 הגדולים אותם עשה הקב"ה לאבותינו ביציאתם
 ממצרים ועל ידי כן יבוא לידי אמונה תמימה
 בהקב"ה ואמונה בהשגחתו הפרטית .

סיבת הסיבות - הסיבה והטעם העליון הם
המביאים את האדם לכל עניני בעולם.

ה'ר"ן נתן טעם לשבח (דרשות הר"ן, הדרוש
 החמישי ב"ר"ה וזה דבר) על כך שהיה משה רבינו
 ע"ה אדון הנביאים ערל שפתיים עד שהיה צריך
 לאהרן אחיו שימש לו כמתורגמן, ולא ריפאחו
 הקב"ה על אף שעל ידו נעשו אותות ומופתים
 למעלה מדרך הטבע. זאת כי לא רצה הקב"ה
 שיענו בני ישראל ויאמרו שהנה משה רעיא
 מהימנא נבחר להיות מושען של ישראל על ידי
 שדיבורו נאה הוא, ועל ידי דיבור פיו הרי הוא
 כובש את לבבם, לכך עשה הקב"ה ערל פה
 וערל שפה שיראו בניו וידעו כי משה הוא
 השליח הנבחר מאת ה', ויאמינו בה' ובמשה
 עבדו. **ובאלו הימים מעתירים אנו קדם אבוהון**
דבשמיא שיהום וירחם על פלישת עמו, ויעורר
לבנו לאהבתו וללימוד התורה הקדושה,
וההתחזקות האיתנה באמונה השלימה, ובקרוב
ממש נזכה לביאת גואל צדק במהרה אמן.

עוד על אמונה והשגחה
ביאור נפלא מאד שמעתי על דברי הומר זאשרי
כל הוכה לתשלומי כפל מאת כל סוכה שוכן
בערפל, והנה הדין הכתוב בתורה הוא שנכב
המכחיש גניבתו משלם כפל כי על ידי גניבתו
בלאט עושה הוא עין של מעלה כאילו אינו רואה
(מכילתא דר"י משפטים פרשה ט"ז), ומידה טובה
הרי מרובה ממידת פורענות, מה שאומר שאדם
המאמין בעין של מעלה ומתחזק באמונה זכה
ותמה שהשגחתו יתברך עליו תדיר גם בעת אשר
אינו נראה לו, הוא כבודא מקבל תשלום שכר
כפול ומכופל ד' וח', וזה ביאורו של זמר זאשרי
כל הוכה לתשלומי כפל מי מקבל תשלומי כפל
מי שמאמין שמאת כל סוכה שהשי"ת סוכה
ורואה הכל, גם בעת שקשה מאד לאדם אוי
השי"ת הוא שוכן בערפל, כי דיקא אז יש יותר
בחינת עין של מעלה.

הכל רק בהשגחה מלמעלה - סיפור
 עוד על האדם לדעת שאין לך דבר שיוכל האדם
 להשיג זולתי בהשגחה פרטית ורצונו של מקום.
בירושלים של מעלה סיפורו על שני יהודים

אביונים שלא היה להם בבייתם כי אם פת לחם הרבה,
 ביום מן הימים הכהין אחד מהם בשלשה נגידי ארץ
 שהגיעו לבקר בארץ הקודש מ'בוכרה' (מדינה בארצות
 המזרח), נישא אליהם מהרה וביקש את מתת ידם, והם
 דחוה ואמרו לו שיבוא לפניהם ביום המחרת או אז יתנו
 לו ביד נדיבה כהנה וכהנה, אותו עני הלך מיד לבית
 חבירו העני כמותו וסיפר לו בצדלה על הממון הרב
 אותו יקבלו ליום המחרת, והיה ממחרת הלך אותו עני
 לתור אחרי אותם שלשה נגידיים, ומצא שאחד מהם
 אחותו השבץ באישון ליל ומת, השני חזר לארץ מולדתו
 ואינו כבר בנמצא בין רחובות ירושלים, ואילו השלישי
 משך את ידו וחזר בו מהבטחתו ביום האתמול, חזר
 היהודי אל חבירו העני ואמר לו, הנה התקיים בנו מקרא
 שכתוב 'תצא רוחו ישוב לאדמתו ביום ההוא אבדו
 עשתונותיו', כי הנה העשיר הראשון **תצא רוחו נפה**
את נשמתו בעוד לילה, השני ישוב לאדמתו חזר
לאדמת נוכר, ואילו השלישי בו תלו את תקוותם
האחרונה אוי ביום ההוא אבדו עשתונותיו איבד
למחרת היום את רצונו לתת ברוח נדיבה.

באותו ענין מסופר על הרח"ק הדברי יחזקאל
משינאווא זי"ע שאמר פעם לתלמידיו, הנה מדרך
העולם הוא, שבשעה שהאדם זקוק לסכום כסף פעוט
הרי שאינו טרוד כלל וסמוך הוא ובטוח שהמועות יבואו
לידו, ואילו בשעה שהוא נצרך לסכום גדול יותר הרי
הוא טרוד במחשבתו ואחוז דאגות מניין יקח את הממון
הרב הזה, והאמת תורה דרכה כי איפכא מסתברא, כי
אותו יהודי שמעות רבות הוא צריך ואינו יודע מהכין
ישנים הלא הוא יודע כבר שאין לו כל דרך טבעית
להשיג את רוב בממון, ואם כן אין לו מה להשתדל כלל
כי אם לבטוח באלוקיו, שהוא זה אשר יביא לו את
הנצרך לו, משא"כ בשעה שאין הוא חסר כי אם סכום
קטן הרי עליו להשתדל כמה שהוא יכול להשיג את
מלוא הסכום, אם כן דאגה כפולה צריך הוא בשעה
שהוא צריך לסכום קטן יותר.

על כ"ק אדמו"ר ה"לב שמחה' מגור זי"ע מספרים
מקורביו, שראוהו הרבה פעמים בכל יום, עוצם את
עיניו ואומר ברעדה 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד'
ברצותו להתמיד במחשבתו באמונה השלימה באהדות
הבוי"ת.

הרה"ק רבי לייבלע איינער זי"ע אמר טעם נפלא על מה
שנוהגים בתפוצות ישראל להניח ביצה בקערת ליל
הסדר, כי בכך רוצים אנו לרמוז לעצמינו, כי כמו הביצה,
שאם תעשה עמה משהו ותניחנה תחת התרנגול אוי
למחרת היום יבקע ממנה אפרוח, אך אילו נשאירנה על
הקערה לא יצא ממנה מאומה כי אם דבר מאכל, כך
בכל עניין יציאת מצרים שמצוותה המיוחדת היא לילול
הסדר, ובכלל כאמור מצוותה היא תמידית, מרמזים לו
לאדם כאם כאלו הפרשיות בהם מדובר ביציאת מצרים
או בכל יום מימות השנה, תיקח את העניין של יציאת
מצרים ותקבע אותה בלבך במסמרות האמונה או אז
יבקע מנך אפרוח, ולהמשך יהיה השפעה רבה על כל
חיך שישתנו ללא הכיר מכוח האמונה,

אך באם לא תתבונן בהם על מנת לקיים ולעשות אלא
בזכירה גרידא לא יצא לך מאומה.

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

לעילוי נשמת
 הילד היקר נפש נק ורך
יוסף שלום ע"ה בן שייבל"ט
 הרה"ג רבי שמשון שליט"א
שינה
 סבל יסורים קשים ומרים
 ונפט
 ג' שבט תשס"ט
 ת נ צ ב" ה .

ברכת מזל טוב
 הננו לשגר לכבוד מע"כ ידידינו היקר והנעלה,
 פא"מ, נכד רבוה"ק מלעלוב, צנתר דרבהא, שמו
 הטוב הולך לפניו, מפא"י מתפללי ביהמ"ד ה"ה
 הרה"ג ר' **מנחם הורוויץ שליט"א**
 לרגל השמחות השדירות במעוננו
 שמחת נישואי נכדו בן לבנו הרה"ג ר' **צבי**
 שליט"א ושמחת הולדת הנין
 נכד בנו הרה"ג ר' **צבי שליט"א**
 ושמחת הולדת הנכד בן לבנו הרב **חיים אליעזר**
 שליט"א - לונדון. במז"ט ובשעטומ"צ.

ברכת מזל טוב
 הננו לשגר לכבוד מעלת ידידינו היקר
 והנעלה מהחשובי אנ"ש, אשר ענוותת הן
 נסוכה על פניו, הוגה ועומל בתורת ה'
 היקרה מפנינו, מסודר ודבוק בכל נימיו
 נפשו למון רבינו שליט"א,
 הר"ר יואלי ברגר הי"ו
 לרגל שמחת נישואיו עב"ג
 בשעטומ"צ
 יה"ד שייכה לרוב נחת ושמחה וכט"ס.

לזכות מרת אלטע עטיל בת בלומא גיטל
לדפ"ש
מט"ר מרת ה"צ רח"ל מרת שליט"א: אם אפשר
שט"ר יקבל על ב"ל ללמוד במ יום הלכת שבת פ
גדולה וזאת השבת קודש ללמוד: וכן נזכה בעז"ר לסיים
במש"ן מה שמעונו כל וללות שבת" וזאת מצדדים
לישתת על לרפואה שלמה בקרוב

מזל טוב
 ידידינו היקר והנעלה
 הרה"ה ר' **איתן אשכנזי הי"ו**
 לאירוסיה הבת.

לעילוי נשמת
איש יקר ואהוב, נוח
לבריות
דן בן טובה ויוסף ז"ל
נפטו ד' שבט
תשס"ו
ת נ צ ב" ה .